

بسم الله الرحمن الرحيم

اللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَعَجِّلْ فَرَجَّهُمْ

۱۴۰۲

عربی. زبان قرآن (۱)

باگد ۹۰۷۰۶

رشته‌های ریاضی و فیزیک ، علوم تجربی

پایه دهم

دوره دوم متوسطه

کاری از:

منصوره خوشخو

سال تحصیلی ۱۴۰۳ - ۱۴۰۲

کanal أحب العربية

@OhebboArabic

الدُّرْسُ الثَّالِثُ برگرد

﴿إِنَّ اللَّهَ الَّذِي يُرِسِّلُ الرِّيحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فَيَبْسُطُهُ فِي السَّمَاءِ...﴾ الرَّوْمَ: ٤٨

خداؤند همان کسی است که بادها را می فرستد و [بادها] ابری را برمنی انگیزند و [خدا] آن[ابر] را در آسمان می گستراند.

الدُّرْسُ الثَّالِثُ (درس سوم)
مَطَرُ السَّمَكِ (باران ماهی)

هل تُصدِّقُ أَنَّ تَرَى فِي يَوْمٍ مِّنَ الْأَيَّامِ أَسْمَاكًا تَنَاسَقْتُ مِنَ السَّمَاءِ؟! آیا باور می کنی که در روزی از روزها ماهی هایی را ببینی که از آسمان می ریزند (پی در پی می افتدن)؟!

إِنَّ نُزُولَ الْمَطَرِ وَ النَّلْجِ مِنَ السَّمَاءِ شَيْءٌ طَبِيعِيٌّ؛ بارش باران و برف از آسمان چیزی طبیعی است.

وَلِكُنْ أَمُكِّنُ أَنْ نَرَى مَطَرَ السَّمَكِ؟! هَلْ تَنْظُنْ أَنَّ يَكُونَ ذَلِكَ الْمَطَرُ حَقِيقَةً وَ لَيْسَ فِلْمًا خَيَالِيًّا؟! ولی آیا ممکن است که باران ماهی ببینیم؟ آیا گمان می کنی که آن باران حقیقت باشد (است) و فیلمی خیالی نیست؟!

حَسَنًا فَانْظُرْ إِلَى هُذِهِ الصُّورِ حَتَّى تُصدِّقَ. بسیار خوب؛ پس به این تصویرها نگاه کن تا باور کنی.

انظر بدقّة؛ أنت تُشاهِدُ سُقطَ الأَسْمَاكِ مِنَ السَّمَاءِ؛ كَانَ السَّمَاءُ قُطْرًا أَسْمَاكًا.
به دقت نگاه کن؛ افتادن ماهی ها را از آسمان می بینی؛ گویی از آسمان ماهی ها می بارند. • تَنْظُرُ = تُشَاهِدُ = تَرَى (می بینی)

يُسَمِّي النَّاسُ هَذِهِ الظَّاهِرَةَ الطَّبِيعِيَّةَ «مَطَرُ السَّمَكِ».
مردم این پدیده طبیعی را «باران ماهی» می نامند.

حَيَّرَتْ هَذِهِ الظَّاهِرَةُ النَّاسَ سَنَوَاتٍ طَوِيلَةً فَمَا وَجَدُوا لَهَا جَوابًا.
این پدیده مردم را سال های طولانی حیران کرده است و پاسخی برایش نیافته اند.

يَحْدُثُ «مَطَرُ السَّمَكِ» سَنَوِيًّا في جُمْهُوريَّةِ الْهُنْدُورَاسِ في أَمْرِيَكَا الْاوْسْطَى.
باران ماهی سالانه (هر سال) در جمهوری هندوراس در امریکای مرکزی رخ می دهد.

تَحْدُثُ هَذِهِ الظَّاهِرَةُ مَرَّتَيْنِ فِي السَّنَةِ أَحِيَانًا. فَيُشَاهِدُ النَّاسُ غَيْمَةً سَوْدَاءً عَظِيمَةً وَ رَعْدًا وَ بَرْقًا وَ رِياحًا قَوِيَّةً وَ مَطَرًا شَدِيدًا لِمُدَّةٍ ساعَتَيْنِ أَوْ أَكْثَرَ.

• أسود به معنای سیاه، مونتش می‌شود: سوداء
این پدیده احیاناً (گاهی) دوبار در سال رخ می‌دهد. و مردم تکه ابر سیاه بزرگی ورعد وبرق و بادهایی قوی وبارانی شدید را به مدت دو ساعت یا بیشتر ملاحظه می‌کنند.

تُمْ تُصْبِحُ الْأَرْضُ مَفْرُوشَةً بِالْأَسْمَاكِ، فَيَا حُدُّهَا النَّاسُ لَطَبَخِهَا وَ تَنَاؤلُهَا.

• أخذ: برداشت، برد، گرفت، شروع کرد
سپس زمین پوشیده از ماهی‌ها می‌شود، و مردم برای پختن و خوردن‌شان آنها را می‌برند. (برمی‌دارند)

حاوَلَ الْعُلَمَاءُ مَعْرِفَةَ سِرِّ تِلْكَ الظَّاهِرَةِ الْعَجِيَّةِ؛
دانشمندان برای شناخت راز آن پدیده عجیب تلاش کرده‌اند.

فَأَرْسَلُوا فَرِيقًا لِرِيَارَةِ الْمَكَانِ وَ التَّعْرِفِ عَلَى الْأَسْمَاكِ الَّتِي تَسَاقِطُ عَلَى الْأَرْضِ بَعْدَ هَذِهِ الْأَمْطَارِ الشَّدِيدَةِ،
و برای دیدن مکان و شناختن (آگاهی یافتن از) ماهی‌هایی که بعد از این باران‌های شدید بر زمین می‌افتدند گروهی را فرستادند.

فَوَجَدُوا أَنَّ أَكْثَرَ الْأَسْمَاكِ الْمُنْتَشِرَةِ عَلَى الْأَرْضِ مِنْ نَوْعٍ وَاحِدٍ، وَلِكِنَّ الْغَرِيبَ فِي الْأَمْرِ أَنَّ الْأَسْمَاكَ لَيَسْتُ مُتَعَلِّقَةً بِالْمَيَاهِ الْمُجاوِرَةِ
و دریافتند که بیشتر ماهی‌های پخش شده روی زمین از یک گونه هستند ولی شگفتی کار (ولی شگفت) این است که ماهی‌ها
متعلق به آب‌های مجاور نیستند.

بَلْ إِمْيَاهِ الْمُحِيطِ الْأَطْلَسِيِّ الَّذِي يَبْعُدُ مَسَافَةً مِتَّنِي كِيلُومُترٍ عَنْ مَحَلِّ سُقُوطِ الْأَسْمَاكِ.
بلکه متعلق به آب‌های اقیانوس اطلس هستند که به مسافت دویست کیلومتر از محل افتادن ماهی‌ها دور هستند.

ما هُوَ سَبَبُ تَشْكِيلِ هَذِهِ الظَّاهِرَةِ؟ دلیل تشکیل این پدیده چیست؟

يَحْدُثُ إِعْصَارٌ شَدِيدٌ فَيَسْخَبُ الْأَسْمَاكَ إِلَى السَّمَاءِ بِقَوَافِلٍ وَ يَأْخُذُهَا إِلَى مَكَانٍ بَعِيدٍ وَ عِنْدَمَا يَفْقَدُ سُرْعَتَهُ تَسَاقِطُ عَلَى الْأَرْضِ.
گردباد شدیدی رخ می‌دهد و ماهی‌ها را با قدرت به آسمان می‌کشد و به جای دوری می‌برد و هنگامی که سرعتش را از دست
می‌دهد [ماهی‌ها] بر زمین می‌افتدند.

يَحَتَّفِلُ النَّاسُ فِي الْهُنْدُورَاسِ بِهَذَا الْيَوْمِ سَنَوِيًّا وَ يُسَمَّونَهُ «مِهْرَاجَانَ مَطَرِ السَّمَكِ».
مردم در هندوراس هرسال این روز را جشن می‌گیرند و آن را «جشنواره‌ی باران ماهی» می‌نامند.

✿ المعجم ✿ برگرد

صَدَقَ: باور کرد	تساقطَ: پی در پی افتاد	أَثَارَ: برانگیخت
حَتَّىٰ تُصَدِّقَ: تا باور کنی	التَّعْرُفُ عَلَىٰ: شناختن	إِحْتَفَلَ: جشن گرفت
ظَاهِرَةٌ: پدیده «جمع: ظواهر»	تَلْجٌ: برف، یخ «جمع: تلوج»	أَصَبَحَ: شد
فِلْمٌ: فیلم «جمع: أفلام»	حَسَنَةً: بسیار خوب	إعصار: گرباد، جمع: أعاصير
الْمُحِيطُ الْأَطْلَسِيُّ: اقیانوس اطلس	حَيَّرَ: حیران کرد	أَمْرِيْكَا الْوُسْطَى: آمریکای مرکزی
مَفْرُوشٌ: پوشیده، فرش شده	سَحَبَ: کشید	أَمْطَرَ: باران بارید
مِهْرَاجَان: جشنواره	سَمَّى: نامید	بَسَطَ: گستراند
نُزُولٌ: پایین آمدن، بارش	سَوْدَاءٌ: سیاه (مؤئِثْ أَسْوَدٍ)	بَعْدَ: دور شد
	سَنَوْيٌّ: سالانه	تَرَىٰ: می بینی، ببینی

✿ حول النص ✿ برگرد

﴿عَيْنُ الصَّحِيحَ وَ الْخَطَأَ حَسَبُ نَصْ الدَّرِسِ﴾ درست و غلط را طبق متن درس مشخص کنید.

۱- يَحْتَفِلُ أَهَالِي الْهِنْدُورَاسِ بِهَذَا الْيَوْمِ شَهِيرًا وَ يُسَمُّونَهُ «مِهْرَاجَانَ الْبَحْرِ». مردم هندوراس این روز را ماهانه جشن می گیرند و آن را جشن دریا می نامند.

۲- عِنْدَمَا يَقْدِدُ الْعَصَارُ سُرْعَتَهُ، تَسَاقِطُ الْأَسْمَاكُ عَلَى الْأَرْضِ. وقتی گرباد سرعتش را از دست می دهد، ماهی ها روی زمین می افتد.

۳- سَيِّئَ الْعُلَمَاءُ مِنْ مَعْرِفَةِ سُرُّ تِلْكَ الظَّاهِرَةِ الْعَجِيْبَةِ. دانشمندان از شناخت راز آن پدیده عجیب نا امید شدند.

۴- إِنَّ نُزُولَ الْمَطَرِ وَ التَّلْجَ مِنَ السَّمَاءِ أَمْرٌ طَبِيعِيٌّ. بارش باران و برف از آسمان، یک امر طبیعی است.

۵- تَحْدُثُ هَذِهِ الظَّاهِرَةُ عَشَرَ هَيَّاً فِي السَّنَةِ. این پدیده ده بار در سال اتفاق می افتد.

۱- يَئِسَ (نا امید شد): فعل ماضی است و «ی» از حروف اصلی فعل است.

مضارع آن: يَيَّأسُ و مصدرش: يَأْسًا می شود.

۲- هرگاه اسمی در جمله «معدود، صفت، خبر بدون صفت و مضاف الیه، حال» واقع شود، ما در زبان فارسی به صورت «مفرد» معنا می کنیم.

اعمال برگرد

أَشْكَالُ الْأَفْعَالِ (۱)

فعال‌ها در زبان عربی بر اساس شکل «سوم شخص مفرد در فارسی» (مفرد مذکر غایب) به دو گروه تقسیم می‌شود.

گروه اول: فعل‌هایی که فقط از حروف اصلی تشکیل می‌شود.

۲

۳

گروه دوم: فعل‌هایی که علاوه بر حروف اصلی، حروف زائد دارد.

بیشتر فعل‌های «ماضی سوم شخص مفرد» که در متوسطه اول با آن آشنا شدید از سه حرف اصلی تشکیل می‌شد؛ مانند خرج، عَرَق، قَطَعَ و شَكَر.

ماضی سوم شخص مفرد» برخی فعل‌ها نیز بیشتر از سه حرف است؛ مانند إسْتَخْرَجَ، إعْتَرَفَ، إِنْقَطَعَ و تَشَكَّر؛ در کتاب های عربی متوسطه اول تا حدودی با چنین فعل‌هایی آشنا شده بودید.

اکنون با فعل‌هایی که «سوم شخص مفرد ماضی» آنها بیش از سه حرف است، بیشتر آشنا شوید.

المصدر	الأمر	المضارع	الماضي	باب
إِسْتِفْعَال	إِسْتَفْعِلُ	يَسْتَفْعِلُ	إِسْتَفْعَلَ	إِسْتِفْعَال
إِفْتَعَال	إِفْتَعِلُ	يَقْتَعِلُ	إِفْتَعَلَ	إِفْتَعَال
إِنْفَعَال	إِنْفَعِلُ	يَنْفَعِلُ	إِنْفَعَلَ	إِنْفَعَال
تَفَعُّل	تَفَعِّلُ	يَتَفَعِّلُ	تَفَعَّلَ	تَفَعُّل

المصدر	الأمر	المضارع	الماضي	باب
إِسْتِرْجَاعٌ: پس گرفتن	إِسْتَرْجِعٌ: پس بگیر	يَسْتَرْجِعُ: پس می‌گیرد	إِسْتَرْجَعٌ: پس گرفت	۱ إِسْتِفْعَال
إِسْتِفْعَال	إِسْتَفْعِلُ	يَسْتَفْعِلُ	إِسْتَفْعَلَ	
إِشْتِغَالٌ: کار کردن	إِشْتَغِلٌ: کار کن	يَشْتَغِلُ: کار می‌کند	إِشْتَغَلٌ: کار کرد	۲ إِفْتَعَال
إِفْتَعَال	إِفْتَعِلُ	يَقْتَعِلُ	إِفْتَعَلَ	
إِنْفَاتَحٌ: باز شدن	إِنْفَاتِحٌ: باز شو	يَنْفَتِحُ: باز می‌شود	إِنْفَاتَحٌ: باز شد	۳ إِنْفَعَال
إِنْفَعَال	إِنْفَعِلُ	يَنْفَعِلُ	إِنْفَعَلَ	
تَخْرُجٌ: دانش آموخته شدن	تَخْرُجٌ: دانش آموخته شو	يَتَخْرُجُ: دانش آموخته می‌شود	تَخْرُجٌ: دانش آموخته شد	۴ تَفَعُّل
تَفَعُّل	تَفَعِّلُ	يَتَفَعِّلُ	تَفَعَّلَ	

۲ تدریس مبحث ثلثی مجذد و ثلثی مزید از اهداف آموزشی کتاب درسی نیست؛ لذا در امتحانات و کنکور سوالی از آن طرح نمی‌شود.

۳ دانش آموز باید وزن فعل‌ها و مصدرهای این جدول را حفظ باشد و توانایی تشخیص آنها را داشته باشد.

❖ با حفظ جدول باب‌های مزید می‌توانیم به سوالات به راحتی پاسخ دهیم.

مصدر إِسْتَخْرَاج:	إِخْرَاج	إِسْتَخْرَاج ✓ خروج
ماضي إنقطاع:	نَقْطَعَ	نَقْطَعَ ✓ قَطَع
امر تَسْمِعُ:	إِسْمَعْ	إِسْمَعْ ✓ تَسْمِع
وزن إِنْتَاج- إِنْفَاتِح، إِنْبَسَاط:	إِنْتَاج	إِنْفَاتِح، إِنْبَسَاط، إِفْعَال - افعال - انفعال

❖ دسته بندی فعل‌های متن درس سوم :

• بیش از سه حرف اصلی (ثلاثی مزید)	• فقط سه حرف اصلی (ثلاثی مجرد)
تُصْبِحُ (أَصْبَحَ) حاول أَرْسَلُوا (أَرْسَلَ) يَحْتَفَلُ (احْتَفَلَ) يُسْمُونَ (سَمِّيَ)	تُصَدِّقُ (صَدَقَ) يُمْكِنُ (أَمْكَنَ) تَسَاقِطُ (تَسَاقَطَ) تُشَاهِدُ (شَاهَدَ) حَيَّرَتٍ (حَيْرَ)

کلمه اخْتَيِرْ نَفْسَكَ: ترجمِ الأفعال التالية.

يَسْتَغْفِرُ: آمرزش می‌خواهد	مضارع	إِسْتَغْفَرَ: آمرزش خواست	ماضي
إِسْتِغْفارٌ: آمرزش خواستن	مصدر	إِسْتَغْفِرٌ: آمرزش بخواه	امر
يَعْتَذِرُ: پوزش می‌خواهد	مضارع	إِعْتَذَرَ: پوزش خواست	ماضي
إِعْتِذَارٌ: پوزش خواستن	مصدر	إِعْتَذَرٌ: پوزش بخواه	امر
يَنْقِطُّ: بریده می‌شود	مضارع	إِنْقَطَعَ: بریده شد	ماضي
إِنْقِطَاعٌ: بریده شدن	مصدر	إِنْقَطَعٌ: بریده شو	امر
يَتَكَلَّمُ: سخن می‌گوید	مضارع	تَكَلَّمَ: سخن گفت	ماضي
تَكَلِّمٌ: سخن گفتن	مصدر	تَكَلِّمٌ: سخن بگو	امر

✿ برای مطالعه در خانه ✿

آنچه در یادگیری فعل ها مهم است شناسه هایی هستند که در سه سال گذشته با آنها آشنا شده اید.
یادآوری فعل ماضی که در پایه هفتم خواندید:

تَعْلَمْتُ	إِنْسَحَبْتُ	إِكْتَسَبْتُ	إِسْتَخْرَجْتُ	«تُ» در «فَعَلْتُ» (انجام دادم); مانند:
تَعْلَمْتَ	إِنْسَحَبْتَ	إِكْتَسَبْتَ	إِسْتَخْرَجْتَ	«تَ» در «فَعَلْتَ» (انجام دادی); مانند:
تَعْلَمَ	إِنْسَحَبَ	إِكْتَسَبَ	إِسْتَخْرَجَ	«_» «فَعَلَ» (انجامداد); مانند:
تَعْلَمْنَا	إِنْسَحَبْنَا	إِكْتَسَبْنَا	إِسْتَخْرَجْنَا	«نا» در «فَعَلْنَا» (انجامدادیم); مانند:
تَعْلَمْتُمْ	إِنْسَحَبْتُمْ	إِكْتَسَبْتُمْ	إِسْتَخْرَجْتُمْ	«تُمْ» در «فَعَلْتُمْ» (انجامدادید); مانند:
تَعْلَمْوَا	إِنْسَحَبْوَا	إِكْتَسَبْوَا	إِسْتَخْرَجْوَا	«وا» در «فَعَلْوَا» (انجامدادند); مانند:

اکنون با توجه به شناسه ترجمه کنید.

.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....

یادآوری فعل مضارع که در پایه هشتم خواندید:

أَتَعْلَمُ	أَنْسَحِبُ	أَكْتَسِبُ	أَسْتَخْرِجُ	«أُ» در «أَفْعَلُ» (انجام می‌دهم); مانند:
تَتَعْلَمُ	تَنْسَحِبُ	تَكْتَسِبُ	تَسْتَخْرِجُ	«تَ» در «تَفْعَلُ» (انجام می‌دهی); مانند: تَسْتَخْرِجْ
يَتَعْلَمُ	يَنْسَحِبُ	يَكْتَسِبُ	يَسْتَخْرِجُ	«يَ» در «تَفْعَلُ» (انجام می‌دهد); مانند: يَسْتَخْرِجْ
نَتَعْلَمُ	نَنْسَحِبُ	نَكْتَسِبُ	نَسْتَخْرِجُ	«نَ» در «نَفْعَلُ» (انجام می‌دهیم); مانند: نَسْتَخْرِجْ
.....	.....	.....	.....	«تَ» + «ریشه» + «ون» در «تَفْعَلَوْنَ» (انجام می‌دهید); مانند: تَسْتَخْرِجُونَ تَكْتَسِبُونَ تَنْسَحِبُونَ تَتَعْلَمُونَ
.....	.....	.....	.....	«يَ» + «ریشه» + «ون» در «يَفْعَلَوْنَ» (انجام می‌دهید); مانند: يَسْتَخْرِجُونَ يَكْتَسِبُونَ يَنْسَحِبُونَ يَتَعْلَمُونَ

اکنون با توجه به شناسه ترجمه کنید.

لَبَخْنَدْ مِيْ زَنْدْ	لَبَخْنَدْ مِيْ زَنْدْ
سَخْنْ مِيْ گُوِيِمْ	سَخْنْ مِيْ گُوِيِمْ
عَقْبْ نَشِينِي مِيْ كَنِيدْ	عَقْبْ نَشِينِي مِيْ كَنِيدْ
يَادْ مِيْ گِيرْمْ	يَادْ مِيْ گِيرْمْ

فعل الامر

در پایه نهم با فعل امر در سه وزن «افعل»، «افعل» و «افعل» آشنا شدید؛ مثال:

تَنْزِيلْ: پایین می آیی	تَسْمِعْ: می شنوی
تَعْرِفْ: می شناسی	تَلْعَبْ: بازی می کنی
تَكْتُبْ: می نویسی	إِذْهَبْ: می روی
تَخْرُجْ: خارج می شوی	تَعْمَلْ: کار می کنی
تَنْظُرْ: نگاه می کنی	تَجْلِسْ: می نشینی

اکنون با شکل های جدیدی از فعل امر آشنا شوید.

تَسْتَغْفِرْ: آمرزش می خواهی	تَسْتَغْفِرْ: آمرزش می خواهی
تَبْيَاعْدْ: دور شو	تَبْيَاعْدْ: دور می شوی
تَنْسَحِبْ: عقب نشینی کن	تَنْسَحِبْ: عقب نشینی می کنی
تَعَلَّمْ: یاد بگیر	تَعَلَّمْ: یاد می گیری

آنچه در یادگیری فعل ها مهم است، نشانه هایی هستند که در پایه نهم با آنها آشنا شده اید.

ابَتَعَدُوا عَنِ الْكَسْلِ ! اِسْتَخَدِمُوا قُوَّتُكُمْ؛ اِتَّعَلَّمُوا دُرُوسَكُمْ؛ لَا تَنْسَحِبُوا عَنِ أَدَاءِ واجِبِكُمْ.

از تبلی دور شوید؛ نیرویتان را به کار ببرید؛ درسها ایتان را یاد بگیرید؛ از انجام تکلیفتان عقب نشینی نکنید.

۱- الْكَسْلِ: تبلی

یادآوری فعل امر که در پایه نهم خواندید:

تَفَعَّلْ» مانند:	أَنْفَعِلْ	أَفْتَعِلْ	إِسْتَفْعِلْ	«اِفْعَلْ» در
تَعَلَّمْ	إِنْسَحَبْ	إِكْتَسِبْ	إِسْتَخْرَجْ	إِدْهَبْ
تَفَعَّلِي» مانند:	أَنْفَعِلِي	أَفْتَعِلِي	إِسْتَفْعِلِي	«اِفْعَلِي» در
تَعَلَّمِي	إِنْسَحَبِي	إِكْتَسِبِي	إِسْتَخْرَجِي	إِدْهَبِي
تَفَعَّلُوا» مانند:	إِنْفَعَلُوا	إِفْتَعَلُوا	إِسْتَفَعَلُوا	«اِفْعَلُوا» در
تَعَلَّمُوا	إِنْسَحَبُوا	إِكْتَسِبُوا	إِسْتَخْرَجُوا	إِدْهَبُوا
تَفَعَّلُنَ» مانند:	إِنْفَعَلُنَ	إِفْتَعَلُنَ	إِسْتَفَعَلُنَ	«اِفْعَلُنَ» در
تَعَلَّمُنَ	إِنْسَحَبُنَ	إِكْتَسِبُنَ	إِسْتَخْرَجُنَ	إِدْهَبُنَ
تَمَعَّلَا» مانند:	إِنْفَعَلَا	إِفْتَعَلَا	إِسْتَفَعَلَا	«اِفْعَلَا» در
تَعَلَّما	إِنْسَحَبَا	إِكْتَسِبَا	إِسْتَخْرَجَا	إِدْهَبَا

اکنون با توجه به شناسه ترجمه کنید.

.....	منتظر شوید: إِنْتَظِرُوا	متناظر می شوید: تَنْتَظِرُونَ
.....	تعجب کن: تَعَجَّبِي	تعجب می کنی: تَتَعَجَّبُونَ
.....	خارج کنید: إِسْتَخْرَجْنَ	خارج می کنید: تَسْتَخْرِجْنَ

در گروه‌های دو نفره، شبیه گفت و گوی زیر را اجرا کنید.

جواز برگرد

فِي قِسْمِ الْجَوَازِ^١ فِي الْمَطَارِ
در بخش گذرنامه‌ها در فرودگاه

◆ الْمَسَافِرُ الْإِيْرَانِيُّ. (مسافر ایرانی)	◆ شُرْطُ إِدَارَةِ الْجَوَازَاتِ (پلیس اداره گذرنامه)
◆ نَحْنُ مِنْ إِيْرَانَ وَ مِنْ مَدِينَةِ زَابُلِ. ما از ایران و از شهر زابل هستیم.	◆ أَهْلًا وَ سَهْلًا بِكُمْ . مِنْ أَيِّ بَأْدٍ أَنْتُمْ؟ خوش آمدید. شما از کدام کشور هستید؟
أشْكُرُكَ يَا سَيِّدِي . ازت مشکرم آقا	◆ مَرْحَبًا بِكُمْ ^٢ . شَرْقَتُمُونَا ^٣ . خوش آمدید. ما را مشرف فرمودید. (به ما افتخاردادید)
أَحِبُّ هَذِهِ الْلُّغَةَ . الْعَرَبِيَّةُ جَمِيلَةٌ. این زبان را دوست دارم. عربی زیباست.	ماشِاءَ اللَّهِ! تَسْكُلُمُ بِالْعَرَبِيَّةِ جَيِيدًا! ماشِاءَ اللَّهِ! عربی خوب صحبت می کنی!
سَتَّةٌ : وَالِدَائِي وَأَخْتَانِي وَأَخْوَانِي ^٤ . شش نفر : پدر و مادرم و دخواهرم و دو برادرم.	كَمْ عَدَدُ الْمُرَافِقِ ^٥ ؟ تعداد همراهان چند نفرند؟
نَعَمْ؛ كُلُّ وَاحِدٍ مِنَ بِطَاقَتِهِ بِيَدِهِ. بله ؛ هریک از ما بیلتیش در دستش است.	◆ أَهْلًا بِالضَّيْوِفِ . هَلْ عِنْدَكُمْ بِطَاقَةٌ ^٦ الْدُّخُولِ؟ مهما نان خوش آمدید. آیا بیلت‌های ورود دارید؟
عَلَى عَيْنِي . به روی چشم	◆ الرِّجَالُ عَلَى الْيَمِينِ وَ النِّسَاءُ عَلَى الْيُسَارِ لِلتَّقْتِيسِ ^٧ . مردان در سمت راست و زنان در سمت چپ برای بازرسی.
نَحْنُ جَاهِزُونَ ^٨ . ما آماده‌ایم.	رجاءً ؛ اجْعَلُوا جَوَازَاتِكُمْ فِي أَيْدِيكُمْ . لطفاً، گذرنامه هایتان را در دستانتان قرار دهید.

- ۱- جواز: گذرنامه   ۲- مَرْحَبًا بِكُمْ: خوش آمدید
 ۳- شَرْقَتُمْ: مشرف فرمودید * شَرْقَتُمُونَا: شَرْقَتُمْ + (واو اشباع)+نا
 ۴- مُرافق: همراه   ۵- والِدَائِي (والدان+ی): پدر و مادرم، أختانی (اختان+ی): دو خواهرم، أخوانی (اخوان+ی): دو برادرم
 ۶- بِطَاقَة: بیلت، ج: بِطَاقَة   ۷- تَقْتِيس: بازرسی   ۸- جَاهِز: آماده

کم الگامین برگرد

● آلتّمرينُ الأوَّلُ: عَيْنِ الْجُملَةِ الصَّحِيحَةِ وَغَيْرِ الصَّحِيحَةِ حَسَبَ الْحَقِيقَةِ وَالْوَاقِعِ. ✓ ✗

- ١- الْمِهْرَاجَانُ احْتِفَالٌ مِنْاسِبَةٍ جَمِيلَةٍ، كَمِهْرَاجَانِ الْأَزْهَارِ وَمِهْرَاجَانِ الْأَفْلَامِ.
جشنواره، جشنی به مناسبی زیباست، مثل جشنواره گلها و جشنواره فیلمها (✓)
- ٢- الْثُلْجُ نوْعٌ مِنْ أَنْوَاعِ نُزُولِ الْمَاءِ مِنَ السَّمَاءِ يَنْزِلُ عَلَى الْجِبَالِ فَقَطْ.
برف، یک نوع از انواع بارش آب از آسمان است که فقط روی کوهها پایین می آید (می بارد). (✗)
- ٣- يَحْتَفِلُ الْإِيرَانِيُّونَ بِالنَّورُوزِ أَوَّلَ يَوْمٍ مِنَ الْأَيَّامِ السَّنِّيَّةِ الشَّمْسِيَّةِ.
ایرانی‌ها اولین روز از روزهای سال شمسی را جشن می‌گیرند. (✓)
- ٤- تَعِيشُ الْأَسْمَاكُ فِي النَّهْرِ وَالْبَحْرِ وَلَهَا أَنْوَاعٌ مُخْتَلِفَةٌ.
ماهی‌ها در رودخانه و دریا زندگی می‌کنند و انواع مختلفی دارند. (✓)
- ٥- الْأَعْصَارُ رِيحٌ شَدِيدَةٌ لَا تَنْكِلُ^ك مِنْ مَكَانٍ إِلَى مَكَانٍ آخَرَ.
لانتنگل: جابه‌جا نمی‌شود
گردباد بادشیدی است که از جایی به جایی دیگر منتقل نمی‌شود. (✗)

● آلتّمرينُ الثَّانِي: عَيْنِ الْجَوابِ الصَّحِيحِ.

- ١- الْمَاضِي مِنْ «يَنْقَطِعُ»: إِنْقَطَعَ: قَطْعَ شَد / قَطَعَ: قطع کرد / تَنَقَطَ: بریده بریده کرد
- ٢- الْمُضَارِعُ مِنْ «إِسْتَرْجَعَ»: يُرَاجِعُ: مراجعه می‌کند / يَرْجِعُ: برمی‌گردد / يَسْتَرْجِعُ: پس می‌گیرد
- ٣- الْمُصَدَّرُ مِنْ «تَعْلَمَ»: إِسْتِعْلَام: کسب اطلاع کردن / تَعْلُم: یادگرفتن / تعلیم: یاد دادن
- ٤- الْأَمْرُ مِنْ «تَسْتَمِعُ»: إِسْتَمَاعٌ: گوش کن / تَسَمَّعٌ: گوش بد / إِسْمَاعٌ: بشنو
- ٥- الْنَّهْيُ مِنْ «تَحْتَفِلُ»: ما احتفل: جشن نگرفت / لاتحتفل: جشن نمی‌گیرد / لاتحتفل: جشن نگیر
- ٦- الْمُسْتَقْبَلُ مِنْ «يَبْتَسِمُ»: سَيَبِتَسِمُ: لبخند خواهد زد / انتسام: لبخند زدن / ابتسام: لبخند بزن

● آلتّمرينُ الثَّالِثُ: تَرْجِمَ الْآيَاتِ وَالْحَدِيثَيْنِ، ثُمَّ عَيْنِ نَوْعَ الْأَفْعَالِ. (إِذَا كَانَ مَوْجُودًا)

- ١- فَاسْتَغْفِرُوا لِدُنْوِيهِمْ وَمَنْ يَغْفِرُ الدُّنُوبَ إِلَّا اللَّهُ^{مضارع}
آل عمران: ١٣٥
- ٢- فَقُلْ إِنَّمَا الْعَيْبُ لِلَّهِ فَإِنْتَظِرُوا إِلَيْ مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظَرِينَ^{امر}
پس بگو غیب و نهان فقط از آن خداوند است، منتظر باشد که من [هم] با شما از منتظرانم.

۳- وَ اصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَ اهْجُرْهُمْ ... الْمُرْءَ: ۱۰

و بر آنچه می گویند، صبر کن و از آنها دوری کن.

۴- النَّاسُ نِيَامٌ ؛ فَإِذَا مَاتُوا أَتَبْهَوْا رسول الله ﷺ

مردم خوابند، پس هرگاه همیرند از خواب بیدار می شوند.

۵- إِنَّكُمْ مَسْؤُلُونَ حَتَّىٰ عَنِ الْبَقَاعِ وَ الْبَهَائِمِ رسول الله ﷺ

براستی شما حتی درباره قطعه های زمین و چارپایان مسئولید. (مورد سؤال واقع می شوید)

● التَّمْرِينُ الرَّابِعُ: ضَعْ فِي الدَّائِرَةِ الْعَدَدَ الْمُنَاسِبَ. «كَلِمَةٌ وَاحِدَةٌ زَائِدَةٌ»

۱- المسجد: يَدْرُسُ فِيهِ الطَّلَابُ.

۲- الممشى: عَيْنُ الْمَاءِ وَ نَهْرُ كَثِيرُ الْمَاءِ.

۳- اليقوع: فَاكِهَةٌ يَأْكُلُهَا النَّاسُ مُجَفَّفَةً أَيْضًا.

۴- الموت: بَيْتٌ مُقَدَّسٌ لِأَدَاءِ الصَّلَاةِ عِنْدَ الْمُسْلِمِينَ.

۵- الليل: الْوَقْتُ الْمُمْتَدُّ مِنْ مَغْرِبِ الشَّمْسِ إِلَى طُلُوعِ الْفَجْرِ.

۶- الصف:

۱- المسجد: بَيْتٌ مُقَدَّسٌ لِأَدَاءِ الصَّلَاةِ عِنْدَ الْمُسْلِمِينَ.

مسجد در نزد مسلمانان خانه مقدسی برای برپایی نماز است.

۲- الممشى: فَاكِهَةٌ يَأْكُلُهَا النَّاسُ مُجَفَّفَةً أَيْضًا.

زردآلو میوه ای است که مردم آن را به صورت خشک شده نیز می خورند.

۳- اليقوع: عَيْنُ الْمَاءِ وَ نَهْرُ كَثِيرُ الْمَاءِ.

چشمeh چشمeh آب و جوى پرآب (با آب زياد) است.

۴- الموت: اضافی است

۵- الليل: الْوَقْتُ الْمُمْتَدُّ مِنْ مَغْرِبِ الشَّمْسِ إِلَى طُلُوعِ الْفَجْرِ.

شب زمان مستمر از غروب خورشید تا طلوع سپیده دم

۶- الصف: يَدْرُسُ فِيهِ الطَّلَابُ.

کلاس دانش آموزان در آن درس می خوانند.

^۱ نیام: خفتگان ← (مفرد: نائم)

^۲ انتبهوا: بیدار شدن (بیدار شوند) ← فعل ماضی، جمع مذكر غائب، من باب افعال بزيادة حرفين

^۳ بقاع: قطعه های زمین (مفرد: بقعة)

^۴ بهائم: چارپایان ← (مفرد: بهيمة)

● آلتَّمْرِينُ الْخَامِسُ: عَيْنُ الْكَلِمَاتِ الْمُتَرَادِفَةَ وَ الْمُتَضادَةَ.

أنزل / أصبح / حفلة / رفع / صعود / صار / مهرجان / نزول

- أنزل ≠ رفع (پایین آورد ≠ بالا برد)

- أصبح = صار (شد)

- حفلة = مهرجان (جشن، جشنواره)

- صعود ≠ نزول (بالا رفتن ≠ پایین آمدن)

● آلتَّمْرِينُ السَّادِسُ: ضَعْ فِي الْفَرَاغِ فِعْلًا مُنَاسِبًا.

1- هـ فَاصْبِرْ إِنْ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ وَ..... لِذَلِكَ هـ غافر، ۵۵
پس صیر کن همانا وعده خدا حق است و برای گناهت آمرزش بخواه.

2- إِنْ شَاءَ اللَّهُ فَسَوْفَ ..... كُلُّنَا مِنَ الْمَدْرَسَةِ بَعْدَ سَنَّتَيْنِ.
سـ سوف + مضارع
اگر خدا بخواهد بعد از دوسال همه ما از مدرسه دانش آموخته (فارغ التحصیل) خواهیم شد.

3- إِلَهِي قَدْ ..... رَجَائِي عَنِ الْخَلْقِ وَ أَنْتَ رَجَائِي.
فاعل
خدای من امیدم از خلق (مردم) قطع شده است و تو امیدم هستی.

4- كَانَ صَدِيقِي ..... وَاللَّهُ لِلرُّجُوعِ إِلَى الْبَيْتِ.
دوستم انتظار پدرس را می کشید تا به خانه برگرد.

5- أَنَا وَ زَمِيلِي ..... رَسَائِلَ عَبْرِ ..... الْإِنْتِرِنِتِ.
من و همکلاسیم نامه هایی را از راه اینترنت دریافت کردیم.

بیشتر بدایم:

1- إِسْتَعْفِرْ وَاسْتَرْجِعْ: فعل امر، مفرد مذكر مخاطب (معادل فارسی: دوم شخص مفرد)، على وزن إستَفعَل من باب استفعال

2- سـوف نـتـخـرـجـ: فعل مستقبل (زیر گروه فعل مضارع)، متكلم مع الغير (معادل فارسی: اول شخص جمع)، من وزن تـفعـل يـتفـعـلـ من باب تـفعـلـ بـزيـادـةـ حرـفيـنـ

نـتـخـرـجـ: فعل ماضی، متكلم مع الغير (معادل فارسی: اول شخص جمع)، من وزن تـفعـلـ من باب تـفعـلـ بـزيـادـةـ حرـفيـنـ

3- إِنْقَطَعْ: فعل ماضی، مفرد مذكر وحده (معادل فارسی: اول شخص مفرد)، من وزن إـنـقـطـعـ من باب إـنـفـعـالـ بـزيـادـةـ حرـفيـنـ

إـنـقـطـعـ: فعل ماضی، مفرد مذكر غایب (معادل فارسی: سوم شخص مفرد)، من وزن إـنـقـطـعـ من باب إـنـفـعـالـ بـزيـادـةـ حرـفيـنـ

4- يـتـنـظـرـ: فعل مضارع، مفرد مذكر غایب (معادل فارسی: سوم شخص مفرد)، من وزن يـتـنـظـرـ من باب إـنـفـعـالـ بـزيـادـةـ حرـفيـنـ

يـصـدـقـ: فعل مضارع، مفرد مذكر غایب (معادل فارسی: سوم شخص مفرد)، ماضیه من وزن فـعـلـ من باب تـفعـلـ بـزيـادـةـ حرـفـ واحدـ

5- إـسـتـلـمـنـ: فعل ماضی، متكلم مع الغير (معادل فارسی: اول شخص جمع)، من وزن اـفـتـعـلـ من باب إـنـفـعـالـ بـزيـادـةـ حرـفيـنـ

إـسـتـلـمـنـ: فعل ماضی، مفرد مذكر وحده (معادل فارسی: اول شخص مفرد)، من وزن اـفـتـعـلـ من باب إـنـفـعـالـ بـزيـادـةـ حرـفيـنـ

^{۲۹} می توان مصادر را در صورت نیاز، به صورت فعل معنا کرد. / کان + فعل مضارع = معادل ماضی استمراری مانند: کان ینتظر؛ انتظار می کشید

^{۳۰} عـبرـ: از رـاهـ

أَنوارُ الْقُرْآنِ

برگرد

إِنْتَخِبِ الْجَوَابَ الصَّحِيحَ فِي التَّرْجِمَةِ الْفَارِسِيَّةِ.

١- ﴿ وَ لَا تَيَأسُوا مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِنَّهُ لَا يَيَأسُ مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْكَافِرُونَ ﴾ يوسف: ٨٧
و از رحمت خدا نامید (نشوید / نشدند) ؛ زیرا جز مردم کافر کسی از رحمت خدا نامید (نشده است / نمی شود).

٢- ﴿ أُدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَ الْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَ جَادِلُهُمْ بِالِّتِي هِيَ أَحْسَنُ ﴾ الثعلب: ١٢٥
با دانش و (فرمان / اندرز) نیکو به راه پروردگارت فرا بخوان و با آنان به [شیوه‌ای] که (خوب / بهتر) است گفت و گو کن.

٣- ﴿ قَادْغُرُونِي أَدْكُرْكُمْ وَ اشْكُرُوا لِي ﴾ آل‌بقرة: ١٥٢
پس (ما را / مرا) یاد کنید؛ تا شما را یاد کنم و (از من سپاس گزاری کنید / شکرگزاری کنید).

٤- ﴿ لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا ﴾
خدا به کسی جز به اندازه (توانش / درخواستش) تکلیف نمی دهد؛

٥- ﴿ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَ عَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ ﴾ آل‌بقرة: ٢٨٦
هر کس آنچه را که [از خوبی‌ها] کسب کرده، به (سودش / زیانش) است، و آنچه را [نیز که از بدی‌ها] کسب کرده، به (سودش / زیانش) است،

الْبَحْثُ الْعِلْمِيُّ

برگرد

إِبَحْثُ عَنْ قِصَّةِ قُرْآنِيَّةٍ قَصِيرَةٍ بِالْلُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ فِي الإِنْتِرْنِتِ أَوْ مَجَلَّةٍ أَوْ كِتَابٍ وَ تَرْجِمُهَا إِلَى الْفَارِسِيَّةِ، مُسْتَعِينًا بِمُعَجمٍ عَرَبِيٍّ- فَارِسِيٍّ.

